

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Răspunderea Părintească - Încredințarea Copilului Și Dreptul de Vizită](#) > [Luxembourg](#)

Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Luxembourg

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

Din punct de vedere terminologic, în Marele Ducat al Luxemburgului se utilizează de preferință termenul „autoritate părintească” în loc de „răspundere părintească”. Această noțiune înglobează ansamblul drepturilor și obligațiilor atribuite prin lege părinților în ceea ce privește persoana și bunurile copiilor minori aflați în întreținerea acestora în scopul îndeplinirii atribuțiilor lor de protecție, educație și întreținere.

Autoritatea părintească le aparține ambilor părinți pentru protejarea securității, sănătății și moralității copilului și pentru asigurarea educației sale și pentru a-i permite să se dezvolte cu respectul care i se datorează. Părinții au, în privința copilului, dreptul și datoria de a-i supraveghea întreținerea și educația. Autoritatea părintească nu este un drept absolut și discreționar al părinților. Într-adevăr, autoritatea părintească trebuie exercitată în interesul superior al copilului.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

În principiu, dacă s-a stabilit filiația cu privire la fiecare părinte, aceștia exercită în comun autoritatea părintească, indiferent dacă sunt sau nu căsătoriți, dacă sunt sau nu în parteneriat civil, separați sau divorțați. Dacă nu s-a stabilit filiația cu privire la unul dintre părinți sau dacă unul dintre părinți a decedat, este absent sau se află în imposibilitatea de a-și exprima dorințele, celălalt părinte exercită singur această autoritate.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

În cazul în care părinții decedază sau nu sunt în măsură să aibă grijă de copiii lor, trebuie să fie numit un tutore (*tuteur*). Ultimul părinte supraviețuitor poate alege tutorele. În cazul în care nu a fost ales un tutore, consiliul familiei (*conseil de famille*) sau, în lipsa acestuia, judecătorul pentru cauze de familie (*juge aux affaires familiales*) numește un tutore.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

În principiu, separarea sau divorțul părinților nu schimbă condițiile exercitării autorității părintești, care continuă

să fie exercitată în comun de către cei doi părinți. După separarea lor, aceștia iau în continuare împreună orice decizie importantă cu privire la viața copilului. Față de terții de bună credință, fiecare părinte se consideră că acționează cu acordul celuilalt atunci când îndeplinește singur un act obișnuit al autorității părintești referitor la persoana copilului.

Instanța poate încredința exercitarea autorității părintești numai unuia dintre cei doi părinți doar atunci când o cere interesul superior al copilului. În acest caz, părintele căruia i-a fost încredințată ia singur deciziile cu privire la copil. Cu toate acestea, celălalt părinte își păstrează dreptul de a fi informat și de a urmări întreținerea și educația copilului. În afara excepțiilor cauzate de motive grave, acesta are, de asemenea, drept de vizită și de găzduire.

În circumstanțe excepționale, instanța poate încredința copilul unui terț, care va exercita autoritatea părintească în privința acestuia.

În cazul în care copilul a fost încredințat unui terț, cu acordul părinților, autoritatea părintească continuă să fie exercitată de către părinți. Totuși, persoana căreia i-a fost încredințat copilul îndeplinește toate actele obișnuite referitoare la supravegherea și educația sa. Atunci când instanța încredințează copilul unui terț cu titlu temporar, aceasta poate decide că terțul respectiv trebuie să solicite deschiderea procedurii pentru a fi numit tutore.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Orice acord între părinți cu privire la chestiunea autorității părintești este obligatoriu din punct de vedere juridic numai dacă este aprobat de către instanța competentă.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Părinții pot recurge la medierea familială.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Judecătorul pentru cauze de familie poate decide cu privire la următoarele chestiuni:

- cererile referitoare la exercitarea autorității părintești, cu excepția celor privind retragerea autorității părintești. Este vorba de modalitățile de exercitare în comun de către părinți a autorității părintești, indiferent dacă sunt sau nu căsătoriți, dacă sunt sau nu în parteneriat civil, separați sau divorțați. Exercitarea autorității părintești este încredințată numai unuia dintre cei doi părinți doar atunci când o cere interesul superior al copilului;
- exercitarea drepturilor de vizită și de găzduire ale părintelui privat de autoritatea părintească: aceste drepturi nu pot fi refuzate decât din motive grave;
- dreptul copilului de a avea relații personale cu rudele sale în linie ascendentă. Acest drept nu poate fi refuzat decât dacă o cere interesul superior al copilului. În acest caz, instanța stabilește modalitățile referitoare la relațiile dintre copil și ruda sa în linie ascendentă respectivă.
- Drepturile de vizită și de găzduire ale altor persoane, indiferent dacă sunt sau nu rude: instanța acordă astfel de drepturi în situații excepționale.
- obligația de a contribui la întreținerea și educația copilului pe perioada vieții în comun a părinților. În caz de separare a părinților, aceasta poate lua forma unei pensii de întreținere a copilului și este stabilită în funcție de nevoile copilului și de capacitatea fiecăruia dintre părinți de a contribui și poate continua după vârsta majoratului în cazul în care copilul este incapabil să se întrețină singur.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

În principiu, separarea sau divorțul părinților nu schimbă condițiile exercitării autorității părintești, care continuă să fie exercitată în comun de către cei doi părinți. Aceștia trebuie să ia în continuare împreună orice decizie importantă cu privire la viața copilului (întreținere, educație, orientare școlară ...).

Instanța încredințează exercitarea autorității părintești numai unuia dintre cei doi părinți doar atunci când o cere interesul superior al copilului. În acest caz, părintele cărui i-a fost încredințată ia singur deciziile cu privire la copil. Cu toate acestea, celălalt părinte își păstrează dreptul de a fi informat și de a urmări întreținerea și educația copilului. În afara excepțiilor cauzate de motive grave, acesta are, de asemenea, drept de vizită și de găzduire. Astfel, în caz de separare a părinților, fiecare dintre ei trebuie să mențină relații personale cu copilul și să respecte legăturile acestuia cu celălalt părinte.

În cazul în care părintele care a fost privat de autoritatea părintească consideră că celălalt părinte nu exercită autoritatea părintească în interesul copilului, se poate adresa instanței competente pentru a soluționa litigiul. În acest caz, instanța poate, dacă este necesar, să modifice încredințarea autorității părintești sau modalitățile de exercitare a acesteia.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Autoritatea părintească exercitată în comun presupune, în cazul separării părinților, o amplă înțelegere și consens pentru a asigura cooperarea continuă și constructivă în deciziile părinților privind exercitarea autorității părintești, întreținerea și educația copilului. Hotărârile judecătorului pentru cauze de familie sunt întotdeauna ghidate de interesul superior al copilului.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Solicitantul poate sesiza judecătorul pentru cauze de familie printr-o cerere înaintată instanței districtuale (*tribunal d'arrondissement*). În afara datei și obiectului cererii, în aceasta trebuie precizate numele, prenumele și domiciliul părților, precum și data și locul de naștere al acestora. Pentru a fi valabilă, aceasta trebuie să indice adresa de notificare în Marele Ducat al oricărui solicitant care nu locuiește acolo. Părțile nu au obligația de a recurge la un avocat pledant. Grefierul (*greffe*) convoacă părțile în termen de 15 zile, cu excepția cazului în care noul Cod de procedură civilă (*Nouveau Code de procédure civile*) prevede un termen mai lung, pentru a ține seama de distanță.

Cu titlu de excepție, acțiunea de retragere totală sau parțială a autorității părintești nu este de competența judecătorului pentru cauze de familie, ci de competența instanței districtuale competente în materie civilă. Aceasta trebuie introdusă de către procuror în fața instanței districtuale de la locul de domiciliu (*domicile*) sau de reședință (*résidence*) al tatălui sau al mamei. În cazul în care nu se cunoaște domiciliul sau reședința tatălui sau mamei în țară, acțiunea este introdusă în fața instanței din districtul în care se află copiii. În cazul în care copiii nu se află în cadrul aceluiași district, acțiunea este introdusă în fața instanței districtuale din Luxemburg. Procurorul dispune o anchetă cu privire la situația familiei minorului și la moralitatea părinților acestuia. Aceștia din urmă sunt chemați să prezinte instanței observațiile și obiecțiile pe care le consideră adecvate. Cererea de retragere a autorității părintești enumeră faptele și este însoțită de documente justificative. Grefierul (*greffier*) notifică cererea părinților sau rudelor în linie ascendentă împotriva cărora a fost introdusă acțiunea și îi citează să se înfățișeze în instanță. Aceștia din urmă nu au obligația de a recurge la un avocat pledant. În orice caz, instanța poate, din oficiu sau la cererea părților, să adopte orice măsuri temporare pe care le consideră necesare pentru exercitarea autorității părintești în privința copilului. De asemenea, instanța poate, în orice caz, să revoce sau să modifice astfel de măsuri. În cazul în care părinții sau tutorele dorește să i se redea drepturile care i-au fost retrase, trebuie să depună o cerere la instanța de la domiciliul sau reședința obișnuită a persoanei căreia i-

au fost încredințate drepturile respective.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Acțiunea în fața judecătorului pentru cauze de familie se introduce printr-o cerere simplă înaintată instanței districtuale de către unul dintre părinți sau de către minorul capabil de discernământ, în condițiile articolului 1007-50 din noul Cod de procedură civilă. Părțile nu au obligația de a recurge la un avocat pledant, cu excepția cazului în care cererea este prezentată în cadrul unei proceduri de divorț intentată pentru ruperea iremediabilă a relațiilor conjugale sau al unei proceduri de separare de drept. În acest caz, este obligatoriu ca părțile să recurgă la un avocat pledant (*avocat à la Cour*).

Cererea trebuie depusă pe suport de hârtie la greșierul instanței districtuale competente teritorial, și anume:

1. instanța locului în care își are domiciliul familia;
2. în cazul în care părinții trăiesc separat, instanța locului în care își are domiciliul părintele cu care locuiesc de regulă copiii minori, în cazul exercitării în comun a autorității părintești, sau a locului în care își are domiciliul părintele care exercită singur această autoritate;
3. în celelalte cazuri, instanța locului în care își are reședința cel care nu a inițiat procedura.

În caz de cerere comună, instanța competentă este, în funcție de alegerea părților, cea a locului în care își are domiciliul una dintre părți. Pentru mai multe precizări, a se consulta articolul 1007-2 din noul Cod de procedură civilă.

Atunci când cererea este prezentată în cadrul unei proceduri de divorț intentată pentru ruperea iremediabilă a relațiilor conjugale sau al unei proceduri de separare de drept, instanța competentă din punct de vedere teritorial este instanța locului în care își au domiciliul comun părinții sau, în cazul în care domiciliul acestora nu este comun, instanța locului în care își are domiciliul părintele care este pârât.

Audierile referitoare la cererile de stabilire sau de modificare a exercitării autorității părintești și a dreptului de vizită și de găzduire se organizează în termen de o lună de la data convocării.

Audierile judecătorului pentru cauze de familie nu sunt publice. Acestea se desfășoară în camera de consiliu. În principiu, judecătorul pentru cauze de familie statuează singur, dar, în caz de complexitate deosebită, poate transmite litigiul unui complet colegial. Judecătorul pentru cauze de familie are și funcția de judecător delegat cu luarea măsurilor provizorii.

Judecătorul pentru cauze de familie audiază personal fiecare dintre părți și rolul său este de a încerca să le concilieze. Acesta le poate propune părților o măsură de mediere. De asemenea, poate solicita efectuarea unei anchete sociale (*enquête sociale*) sau luarea oricărei alte măsuri de cercetare judecătorească. Atunci când se pronunță cu privire la modalitățile de exercitare a autorității părintești, judecătorul pentru cauze de familie poate lua în considerare, de exemplu, practica urmată anterior de părinți sau acordurile încheiate anterior, sentimentele exprimate de copilul minor, capacitatea fiecăruia dintre părinți de a-și asuma responsabilitățile și de a respecta drepturile celuilalt și rezultatul expertizelor sau al anchetelor sociale efectuate.

În cazul în care se solicită pensie alimentară sau se solicită contribuție la întreținerea și educația copilului, judecătorul pentru cauze de familie le poate cere părților, inclusiv terților, să comunice informațiile sau să prezinte registrele contabile sau documentele contabile care să permită stabilirea valorii veniturilor, a creanțelor sau a produselor activității profesionale a părților.

Introducerea unei căi de atac împotriva hotărârilor judecătorului pentru cauze de familie trebuie să aibă loc în termen de 40 de zile. Cererile referitoare la aceasta trebuie semnate de un avocat pledant.

În cazul în care cererea este extrem de urgentă, fiind justificată corespunzător, și dacă judecătorului pentru cauze de familie i-a fost deja prezentată o cerere pe fond, i se poate înainta, în mod excepțional (*en référé exceptionnel*), o cerere de adoptare de măsuri provizorii (*mesures provisoires*). Cererea de adoptare de măsuri provizorii se depune la greșierul instanței districtuale competente să se pronunțe asupra cererii principale. Părțile nu au obligația de a recurge la un avocat pledant.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Persoanele al căror venit este considerat insuficient în conformitate cu legislația luxemburgheză pot beneficia de asistență juridică (*assistance judiciaire*). În acest sens, trebuie să completeze un chestionar disponibil la serviciul central de asistență socială (*Service central d'assistance sociale*), pe care să îl adreseze președintelui asociației baroului (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) competentă la nivel teritorial care va pronunța hotărârea.

Asistența juridică acoperă toate costurile legate de instanțe, procedurile sau acțiunile pentru care aceasta a fost acordată. Aceasta acoperă, în special, taxa de timbru și de înregistrare, onorariile funcționarilor, onorariile avocaților, taxele și onorariile grefierilor, cheltuielile și onorariile notarilor, cheltuielile și onorariile tehnicienilor, taxele de martor, onorariile traducătorilor și interpreților, taxe pentru certificatele care menționează poziția în dreptul străin (*certificats de coutume*), cheltuielile de deplasare, taxele și comisioanele pentru formalitățile de înregistrare, ipotecă și garantare și taxele pentru publicarea în presă.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

O hotărâre privind autoritatea părintească poate fi contestată în fața instanței de apel (*Cour d'appel*). În principiu, termenul pentru exercitarea căii de atac este de 40 de zile. Cu toate acestea, termenul pentru exercitarea căii de atac împotriva unei hotărâri a judecătorului pentru cauze de familie care statuează cu privire la măsuri provizorii, fie în cadrul unei proceduri de divorț intentate pentru ruperea iremediabilă a relațiilor conjugale sau al unei proceduri de separare de drept, fie în cadrul unei cereri excepționale de luare de măsuri provizorii, este de 15 zile.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Este de competența judecătorului pentru cauze de familie care a stabilit perioadele de cazare a copilului la fiecare dintre părinți sau care a stabilit dreptul la relații personale al unui părinte sau chiar al unui terț să adauge, a posteriori, măsuri coercitive la hotărârea sa. Acesta stabilește natura acestor măsuri și modalitățile lor de aplicare, ținând seama de interesul superior al copilului. Acesta poate stabili o penalitate cu titlu cominatoriu prin care să asigure respectarea hotărârii.

Dreptul luxemburghez prevede mai multe modalități de executare a unei hotărâri privind autoritatea părintească care să permită evitarea refuzului sistematic de respectare a acesteia.

Pe de o parte, este prevăzută o sancțiune civilă, și anume o penalitate cu titlu cominatoriu (adică obligația plății unei anumite sume) (*astreinte*) stabilită de judecătorul pentru cauze de familie și pe care trebuie să o plătească părintele recalcitrant, cu scopul de a-l forța pe acesta să-și îndeplinească obligația în natură. Acțiunea este introdusă în fața instanței districtuale de la locul de reședință al copilului.

De asemenea, în cazul în care unul dintre părinți sesizează judecătorul pentru cauze de familie cu privire la nerespectarea repetată a hotărârilor judecătorești referitoare la dreptul de vizită și de găzduire sau la dreptul de reședință alternativă, acesta poate propune o mediere familială. Dacă dreptul respectiv continuă să nu fie respectat, la cererea părintelui lezat judecătorul poate modifica încredințarea autorității părintești, respectiv a dreptului de vizită și de găzduire, acordând-o celuilalt părinte.

Pe de altă parte, sunt prevăzute sancțiuni penale în cazul comiterii infracțiunii de nerespectare a măsurilor privind încredințarea minorului. Parchetul poate prelua cazul din oficiu sau în urma unei plângeri penale depuse de victimă. Instanța districtuală competentă în materie penală stabilește sancțiunile penale și, dacă este cazul, despăgubirile care urmează să fie acordate victimei. Părțile nu au obligația de a recurge la un avocat pledant.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești

pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

În temeiul *Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare) („Regulamentul Bruxelles IIb”),* orice hotărâre privind răspunderea părintească pronunțată de o instanță a unei alte țări din Uniunea Europeană (cu excepția Danemarcei) este, în principiu, recunoscută în mod automat în Marele Ducat. Cu alte cuvinte, recunoașterea unor astfel de hotărâri nu este supusă niciunei proceduri.

O hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene, care este executorie în statul respectiv, este executorie în Luxemburg fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării. Pentru a executa o astfel de hotărâre, partea care solicită executarea furnizează autorității competente responsabile cu executarea:

1. o copie a hotărârii, care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale și
2. certificatul corespunzător eliberat în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul „*Bruxelles IIb*”.

Autoritatea competentă responsabilă cu executarea poate solicita, de asemenea, o traducere a conținutului traductibil din câmpurile de text liber ale certificatului și o traducere a hotărârii.

Ar trebui remarcat faptul că hotărârile privind dreptul de vizită și înapoierea copilului sunt recunoscute fără a fi posibil să se opună acestora, cu excepția cazului în care hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre ulterioară, și sunt executate fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării. Pentru a executa o astfel de hotărâre, partea care solicită executarea furnizează autorității competente responsabile cu executarea:

1. o copie a hotărârii, care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale și
2. certificatul corespunzător eliberat în conformitate cu articolul 47 din Regulamentul „*Bruxelles IIb*”.

Autoritatea competentă responsabilă cu executarea poate solicita, de asemenea, o traducere a conținutului traductibil din câmpurile de text liber ale certificatului și o traducere a hotărârii.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii și executării unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În temeiul „*Regulamentului Bruxelles IIb*”, orice parte interesată poate, prin citație, să depună la instanța districtuală în materie civilă o cerere de refuz al recunoașterii sau o cerere de refuz al executării referitoare la o hotărâre în materie părintească pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene. Această parte trebuie să recurgă la un avocat pledant.

Motivele de refuz al recunoașterii și de refuz al executării sunt enumerate la articolele 39 și 41 din „*Regulamentul Bruxelles IIb*”.

Oricare dintre părți poate formula o cale de atac la instanța de apel în materie civilă împotriva hotărârii pronunțate de instanța districtuală în materie civilă. Hotărârea instanței de apel în materie civilă poate fi atacată pe motive de drept în fața Curții de Casație (*Cour de Cassation*).

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Trebuie diferențiate chestiunile referitoare la legea aplicabilă de cele privind competența jurisdicțională. Sunt competente în materie de autoritate părintească jurisdicțiile locului în care copilul își are reședința obișnuită (articolul 8 din Regulamentul Bruxelles IIa și articolul 5 din Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 asupra

competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor). Legea aplicabilă este, de asemenea, definită în Convenția de la Haga menționată anterior. Cetățenia copilului nu are importanță. Astfel, sunt competente să ia măsuri ce vizează protecția copilului sau a bunurilor sale autoritățile statului contractant în care copilul își are reședința obișnuită, și anume judecătorul pentru cauze de familie. Exercițarea autorității părintești este reglementată de legea statului în care copilul își are reședința obișnuită sau, în caz de schimbare a reședinței obișnuite a copilului, de legea statului în care își are noua reședință obișnuită.

Linkuri conexe

[Broșură privind autoritatea părintească](#)

[Legilux](#)

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

■ Ultima actualizare: 27/01/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.